

Ботанічна наука в Україні – поступ крізь століття 1921–2021 До 100-річчя Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

12 жовтня 2021 року відбулося урочисте засідання Вченої ради, присвячене 100-літньому ювілею Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. У засіданні взяли участь співробітники Інституту та високоповажні гості – представники Президії Національної академії наук України, Верховної ради України, колеги з установ Відділення загальної біології НАН України. Засідання було проведене із дотриманням заходів, спрямованих на протидію розповсюдженню коронавірусної хвороби COVID-19, а тому й було поділене на дві частини, у кожній з яких брали участь не більше осіб, ніж дозволено за протиепідемічними нормами. Крім того, засідання і Наукові читання транслювалися в режимі Zoom-конференції, тому співробітники Інституту та колеги з інших установ мали змогу долучитися до цієї події у віртуальному онлайн-режимі.

Відкрив засідання з вітальним словом директор Інституту, член-кореспондент НАН України Сергій Леонідович Мосякін.

З привітанням від Академії виступив Президент НАН України академік НАН України Анатолій Глібович Загородній. У своєму вітальному слові він згадав славетну історію Інституту ботаніки та багатьох видатних вчених, які працювали в його стінах. Він також відзначив, що Національна академія наук пишається здобутками Інституту, який відомий у світі своїми досягненнями у різних галузях біології та екології. За словами очільника Академії, незважаючи на складне сьогодення, співробітники установи продовжують працювати на славу української науки та на благо нашої країни.

З вітальним словом до колективу Інституту звернувся народний депутат України, член Комітету

Президент НАН України академік НАН України Анатолій Глібович Загородній привітав колектив та гостей Інституту з ювілеєм

Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Іван Григорович Кириленко. У своїй промові він наголосив, що однією з найважливіших задач сьогодення є дотримання принципів і практики раціонального природокористування. Він також відмітив, що біологічна наука в усі часи ставала перед непростими викликами – це й завдання забезпечення харчовими ресурсами, і проблеми змін клімату, наслідків забруднення навколишнього середовища тощо. Іван Григорович відзначив досягнення Інституту та побажав співробітникам подальших успіхів.

Після промови Іван Григорович згідно з розпорядженням голови Верховної ради України та відповідно до її Постанови, за вагомий особистий внесок в розвиток вітчизняної біологічної науки, зміцнення наукового потенціалу держави, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм та за особливі заслуги перед українським народом вручив державні нагороди та відзнаки співробітникам Інституту. Почесною грамотою Верховної Ради України були нагороджені академік НАН України Я.П. Дідух та член-кореспондент НАН України С.Я. Кондратюк; Грамотою Верховної Ради України – к.б.н. Л.Г. Безусько та д.б.н. О.М. Недуха. Цінний подарунок від Голови Верховної Ради України отримав к.б.н. Д.О. Климчук. Почесною грамотою Кабінету Міністрів України відзначена д.б.н. О.К. Золотарьова. Подякою Прем'єр-міністра України нагороджений чл.-кор. НАН України П.М. Царенко.

Щірі вітання Інституту з ювілеєм прозвучали від Віце-президента НАН України академіка НАН України В'ячеслава Григоровича Кошечка. Після промови, згідно з Постановою Президії НАН України про відзначення співробітників Інституту ботаніки з нагоди 100-річчя від часу заснування цієї провідної наукової установи в галузі біології рослин та грибів та за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної та світової біологічної науки, створення унікальних наукових колекцій рослин та грибів, активне сприяння охороні та збереженню біорізноманіття, формування екологічної культури, В'ячеслав Григорович вручив співробітникам Інституту відзнаки НАН України: "За наукові досягнення" – д.б.н. Д.В. Дубині та чл.-кор. НАН України С.Л. Мосякіну; відзнаку "За підготовку наукової зміни" – чл.-кор. НАН України Є.Л. Кордюм, д.б.н. В.П. Гелюті, д.б.н. Н.А. Бісько; "За професійні здобутки" – д.б.н. О.М. Виноградів, д.б.н. Н.П. Веденічовій, д.б.н. Л.Є. Козеко, д.б.н.

Вітання Інституту ботаніки від народного депутата України, члена Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Івана Григоровича Кириленка

Т.І. Михайлюк, д.б.н. В.А. Онищенко, д.б.н. П.М. Устименку, д.б.н. М.М. Федорончуку. Відзнаку для молодих вчених "Талант, натхнення, праця" отримали к.б.н. М.Д. Бурлака, к.б.н. Д.С. Винокуров, к.б.н. М.О. Зикова, к.б.н. В.М. Мокросноп та к.б.н. О.О. Чусова.

Низка співробітників була нагороджена Подяками Національної академії наук України, Почесними грамотами Президії НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України.

Вітальні слова прозвучали від колег та гостей Інституту ботаніки. Від імені дирекції та колективу Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України й Ради ботанічних садів та дендропарків України наш Інститут привітали заступники директора ботанічного саду д.с.-г.н. Д.Б. Рахметов та к.б.н. М.І. Шумик. Від імені керівництва Київського національного університету імені Тараса Шевченка та університетського Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна виступив заступник директора цього ботсаду д.б.н. В.П. Коломійчук. Вітання від колективу

Привітання від гостей Інституту ботаніки

Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України виголосив в.о. директора цього Інституту д.б.н. В.О. Харченко.

Директор Інституту ботаніки С.Л. Мосякін зачитав вітання від багатьох інших установ України та деяких

інших країни і щиро подякував усім за поздоровлення та добрі слова про наш Інститут.

Після привітань Сергій Леонідович Мосякін у доповіді "Від пам'яті про минуле до мрій про майбутнє" поділився своїми думками і міркуваннями про розвиток ботанічної науки в Україні, висвітлив вікопомні моменти історії Інституту, згадав славетних вчених, які відіграли найважливішу роль у становленні нашої науки в Україні. Він також зацентрував увагу на історичних гербарних колекціях – тих наукових та культурно-історичних скарбах, які зберігаються нині під дахом нашого Інституту. Будь-яка світова ботанічна установа мала б за честь мати такі колекції, що є живою історією, до якої ми зараз можемо доторкнутися. Сергій Леонідович нагадав про важкі часи, які переживала наша наука, утиски та репресії, яких зазнали багато вчених. Він також наголосив на тому, що без фундаментальної науки не може бути і практичного застосування наукових знань. Саме фундаментальна наука завжди давала і дає відповіді на виклики часу, що постають перед людством. Кожна людина, що працює у науці – і високоповажний академік, і молодий науковець – долучаються до пізнання цього світу, до збереження і передачі знань майбутнім поколінням і складають череду поколінь науковців від давніх часів до сьогодення. Слава Інституту, слава Національній академії наук і слава Україні!

Презентацію, присвячену 100-річчю заснування Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України можна побачити на сайті інституту за адресою http://www.botany.kiev.ua/doc/100inst_botan.pdf

Другу частину урочистого засідання відкрив вітальним словом заступник академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України академік НАН України Ігор Георгійович Ємельянов. У своїй промові він віддав шану всім науковцям, які продовжують справу попередників, які заклали підґрунтя досліджень в галузі біологічної науки. Ігор Георгійович відмітив, що робота Інституту високо оцінена державою, свідомством чого є численні Державні премії в галузі науки і техніки, отримані його співробітниками, і побажав подальших творчих звершень.

Після промови Ігор Георгійович з нагоди ювілею та за багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм вручив багатьом співробітникам Інституту почесні грамоти від Відділення загальної біології.

Доповідь директора Інституту ботаніки, члена-кореспондента НАН України С.Л. Мосякіна

Також грамотами і подяками Інституту ботаніки на честь 100-літнього ювілею установи були відзначені й інші співробітники Інституту. Вручення відзнак провів директор Інституту С.Л. Мосякін.

Після вручення нагород розпочалися Наукові читання "Наукові школи Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України: значення для розвитку науки в державі, значущість у світі". Доповіді на читаннях представили чл.-кор. НАН України С.Л. Мосякін, чл.-кор. НАН України П.М. Царенко, чл.-кор. НАН України С.Я. Кондратюк, чл.-кор. НАН України Є.Л. Кордюм, д.б.н., проф. Д.В. Дубина та д.б.н., проф. І.В. Косаківська.

Інститут ботаніки НАН України входить у своє друге століття не лише з фундаментальним науковим доробком усіх поколінь своїх вчених (та їхніх попередників!), але й зі сподіваннями на подальше

Виступ заступника Академіка-секретаря відділення загальної біології академіка НАН України Ігоря Георгійовича Смельянова

примноження цього доробку, на нові відкриття, пошуки, подорожі та звершення. В усі часи ми маємо усвідомлювати і завжди пам'ятати, що світ навколо нас є неймовірно прекрасним у своєму різноманітті кольорів, форм, ландшафтів, рослин, тварин, людей, культур – та й всього того, що у сукупності створює неповторну мозаїку живої планети Земля. А покрокове наближення до розуміння того, як саме працює це фантастичне різноманіття, наш кожен навіть маленький крок у Незвідане – це величезний привілей кожного справжнього науковця, який наповнює нас щирою радістю пізнання світу, майже як у дитячі часи, коли все навкруги було новим, яскравим, захопливим.

О. АРТЕМЕНКО, Г. БОЙКО, В. ГАЙОВА